

РЕШЕНИЕ

№ 1864

гр. ***, 28.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – *, Х ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ**, в публично заседание на първи декември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Мариана К. Тодорова Досева

при участието на секретаря МАРИНА Г. ЦВЕТАНОВА
като разгледа докладваното от Мариана К. Тодорова Досева Гражданско дело № 20234430103939 по описа за 2023 година

Иск с правно основание чл.45, вр.чл.48 ЗЗД

Производството по делото е образувано по подадена искова молба от Д. К. Д., ЕГН*****, ***, против Б. Б. И., *****, ***, Д. А. И., *** и Б. Л. И., ***, в която се твърди, че с присъда № ***г., постановена по НОХД № ***г. по описа на ***ския районен съд подсъдимия Б. Б. И. е признат за виновен в това, че на 25.07.2021 г. в гр. ***, като непълнолетен, но могъл да разбира свойството и значението на постъпките си и да ги ръководи, причинил на Д. К. Д. средна телесна повреда, изразяваща се в травматично счупване на лявата зигоматична кост, счупване на лява максилна /горна челюст/ и ръба на лявата орбита с кръвоизлив в конюнктивата на същото око, които травми довели до трайно затрудняване на дъвченето и говореното - престъпление по чл. 129, ал.2, вр. ал.1 вр. чл. 63, ал.1, т.3 от НК и му определил наказание девет месеца лишаване от свобода, което на основание чл. 373, ал.2 от НПК вр. чл. 58а, ал.1 от НК намалил с 1/3 и му наложил наказание в окончателен размер шест месеца лишаване от свобода, изпълнението на което на основание чл. 69, ал.1, вр. чл. 66, ал.1 от НК отложил за срок от две години. Твърди, че с Решение № 153/06.06.2023г. по ВНОХД № *** ***-ският окръжен съд потвърдил посочената по-горе присъда, която е влязла в сила. Твърди, че фактическата обстановка, възприета от

наказателния съд и изложена в мотивите на постановената и влязла в сила присъда, е следната: В ранното утро на 25.07.2021 г. около 5:30 - 6:00 ч. Б. Б. И. и още три лица напуснали заведението „***” в гр. *** и посетили закусвалня „***” на ***. В това време в близост преминали други клиенти на клуб „***” - пострадалият Д. Д. и Д.А., които не се познавали помежду си. При преминаването Д. Д. ретнал една табела, което подразнило намиращия се там Ц.Д.. Д. отправил забележка на Д., разменили си реплики и Д. го ударил с два удара с отворена длан по лицето. А. опитал да предотврати конфликта, Д. се опитал да удари и него. Междувременно се намесил и Б. И., който се приближил до групата спореци лица - Д., А. и Д.. Изненадващо за Д. И. му нанесъл два силни удара с юмрук в лявата част на лицето му, под окото, при което Д. паднал на земята. Установено е и с медицински документи от последващия лекарски преглед и от назначената по наказателното дело съдебно медицинска експертиза, че Д. е получил травматични увреждания, определени като средна телесна повреда, по смисъла на закона, които травми са довели до трайно затрудняване на дъвченето и говоренето. Твърди, че са налице всички необходими елементи от фактическия състав на непозволеното увреждане, а именно: деяние, противоправност на деянето, вина и причинна връзка между деянието и причинената на пострадалия вреда. Счита, че ответникът Б. И., като непълнолетен, но могъл да разбира свойството и значението на извършеното, солидарно със своите родители Д. А. И. и Б. Л. И. на основание чл. 48 ЗЗД, е длъжен да поправи вредите, което е причинил на ищеца Д. Д., със своето противоправно деяние. Твърди, че ищецът Д. К. Д., в резултат от получените травми за продължително време е бил в невъзможност да говори и дъвчи. Към момента на получаване на травмата ищецът е бил ученик, завършил *** и предстоящо завършване на средното образование в ***. Предстояли са подготовка за кандидатстване и абитиурентски бал. Твърди, че пострадалият от деянието на ответника Б. И. е бил принуден да ограничи социалния си живот за дълъг период от време. Било му е противопоказно да гледа телевизия, да използва телефони, таблети и компютри в рамките на периода на възстановяване - два-три месеца. Необходимо за правилното лечение е било предимно да лежи, не е излизал навън през този период. Твърди, че малък брой приятели са го посещавали. Претърпял е емоционален срив от случилото се и силни тревоги дали от нанесената травма няма да останат трайни последствия в зрението му, говора

и дъвченето. Поради тревогата от сериозни последствия за зрението му поради опасността счупената част да не засегне очния нерв той е посетил болница „Пирогов” в столицата, където са предложили чрез операция да стабилизират счупената лицева част и така да отстранят опасността от засягане на очния нерв. Твърди, че Д. Д. и родителите му са взели решение да не се подлага на операция, въпреки мнението на два лекарски екипа. Твърди, че в резултат от травмата и счупените лицеви части лицето до носа е било променено, което допълнително го е притеснявало и тревожило. Твърди, че в периода на възстановяване Д. Д. е прекъснал курса по кормуване, който е бил започнал, след което се е наложило да се явява на допълнителни занимания по кормуване, за да възстанови уменията за шофиране и да се подготви за теоретичните изпити пред КАТ. Твърди, че към настоящия момент ищецът още не може да се освободи от тревогата и притесненията, причинени от нанесената травма, тъй като сънят му е нарушен. Твърди, че е ограничил и социалния си живот, поради нанесени и психични травми от деянието на ответника Б. Б. И.. Моли ответниците да бъдат осъдени солидарно да заплатят на ищеца Д. К. Д. сумата от 10 000лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди - претърпени болки и страдания, причинени с извършеното от Б. Б. И. престъпление по чл. престъпление по чл. 129, ал.2, вр. ал.1 вр. чл. 63, ал.1, т.3 от НК, за което е осъден с влязла в сила присъда, ведно със законната лихва от датата на увреждането 25.07.2021 г. до окончателното заплащане на сумите, както и направените по делото разноски.

В срока по чл.131 ГПК е постъпил писмен отговор от тримата ответници, в който вземат становище, че предявеният иск е значително завишен. Развива съображения, че тъй като претърпените от ищеца неимуществени вреди представляват неблагоприятно засягане на лични, нематериални блага, в действителност те не биха могли да бъдат възстановени, а следва да бъдат обезщетени посредством заместваща имуществена облага, поради което законодателят е дал възможност на увредения да претендира парично обезщетение за тези увреждания, като е предоставил на съда да прецени във всеки конкретен случай какъв е справедливият размер на това обезщетение, което има компенсаторен характер. Излага правни съображения. Счита, че от значение за определяне на размер на дължимото обезщетение следва да се съобрази и икономическата конюнктура в страната към момента на увреждането, обосноваваща

обществено-оправданата мярка за справедливост. В разглеждания случай моли да бъде съобразено от една страна - вида и тежестта на причиненото на ищеца увреждане, възрастта на пострадалия, който към момента на побоя е бил на 18 години, продължителността на лечението, интензитета на преживените болки и страдания, времето на тяхното отшумяване и съпътстващите негативни емоции. От друга - страна по делото не се установява негативните емоционални преживявания на ищеца да са били с особено голям интензитет, да са повлияли върху неговото здравословно състояние, да са затруднили личния и социалния му живот в степен по-висока от обичайната, нито физическото му състояние да се е влошило. Предвид всичко изложено и с оглед общественно-икономическите условия в страната към датата на деликта, моли да бъде прието, че присъждането на сумата от 5000 лв. е справедливо по размер обезщетение за търпените неимуществени вреди. Счита, че присъждането на обезщетение само по себе си съдържа морално удовлетворение - признаване, че действията на ответниците са противоправни, като размерът на паричната сума е за репарирание на действително претърпените вреди и не може да служи за обогатяване. В този смисъл определянето на по-голяма от тази сума би довело до несъответстващо на изискванията на справедливостта имуществено разместване, поради което искът за сумата над 5000 лева до предявения размер от 10000 лева следва да бъде отхвърлен като неоснователен.

Съдът, като прецени събраните по делото писмени и гласни доказателства и съобрази доводите на страните, намира за установено следното от фактическа страна:

Не е спорно между страните и се установява от Присъда № ***г., постановена по НОХД № ***г. по описа на ***ския районен съд, че Б. Б. И. е признат за виновен в това, че на 25.07.2021 г. в гр. ***, като непълнолетен, но могъл да разбира свойството и значението на постъпките си и да ги ръководи, причинил на Д. К. Д. средна телесна повреда, изразяваща се в травматично счупване на лявата зигоматична кост, счупване на лява максилна /горна челюст/ и ръба на лявата орбита с кръвоизлив в конюнктивата на същото око, които травми довели до трайно затрудняване на дъвченето и говореното - престъпление по чл. 129, ал.2, вр. ал.1 вр. чл. 63, ал.1, т.3 от НК и му определил наказание девет месеца лишаване от свобода, което на основание чл. 373, ал.2 от НПК вр. чл. 58а, ал.1 от НК намалил с 1/3 и му наложил

наказание в окончателен размер шест месеца лишаване от свобода, изпълнението на което на основание чл. 69, ал.1, вр. чл. 66, ал.1 от НК отложил за срок от две години. С Решение № 153/06.06.2023г. по ВНОХД № *** на ***ски окръжен съд присъдата е потвърдена и влязла в сила.

Не е спорно между страните и се установява от Справка от НБД Население, че родители на Б. Б. И. са Б. Л. И. и Д. А. И..

Съдът кредитира показанията на свидетелите К. Д. Д., З.П.П. и П. Х.П., въпреки че са заинтересовани от изхода на делото като ***, *** и ***. Показанията им са преки, еднопосочни, логични и непротиворечиви. От тях се установява, че ищеца е бил много зле след претърпяната травма. Бил е повърнал в леглото след като се прибрал. Лекарите при които ходил му препоръчвали операция, но семейството взело решение да изчака за да види дали няма да се оправи без операция. Ходили на лекар и в гр.София, който също бил на мнение, че е необходимо да бъде извършена операция. Съществувал е риск от да се засегне лицев нерв, както и да пропадне ретината на окото. Процесната травма, ищецът претърпял през лятото преди дванадесети клас. Предстоял му абитуриентски бал. Той карал шофьорски курсове, които му се наложило да преустанови докато се възстанови. Не успял да вземе удостоверение за управление на МПС от първото явяване на изпит. Успял да влезе в университет и сега е втора година студент. Все още, обаче е по-изнервен. Предстояло му кандидатстване в университет. Той изпадна в депресия, затворил се в себе си, ограничил контактите си, включително с най-близките си хора от семейството. Физическата травма отшумяла за около два-три месеца.

При така установеното от фактическа страна, съдът приема следното от правна страна:

Съгласно чл. 45, ал. 1 ЗЗД, всеки е длъжен да поправи вредите, които виновно е причинил другиму. На обезщетяване подлежат всички вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. В т.см. е тълкуването на закона, дадено в Постановление № 4/1968 г. на Пленума на ВС. Съгласно чл.48 ЗЗД родителите и осиновителите, които упражняват родителските права, отговарят за вредите, причинени от децата им, които не са навършили пълнолетие и живеят при тях.

Съгласно чл.300 ГПК и чл.413, ал.3 вр. ал.2 НПК влязлата в сила присъда

на наказателния съд, включително и одобреното от наказателния съд споразумение, което се ползва със същите последици / чл.383, ал.1 от НПК/, са задължителни за гражданския съд по въпросите извършено ли е деянието, неговата противоправност и виновността на дееца.

С оглед посочената разпоредба съдът приема, че деликтът в настоящото производство е установен с обективните си характеристики, включително и от гледна точка на вида и естеството на увреждането като установена е и вината на ответника като тези въпроси не подлежат на пререшаване.

В настоящото производство предмет на доказване са настъпилите от деликта неимуществени вреди – преживените от ищеца болки и страдания, техният интензитет и продължителност.

Доказано е наличието на всички кумулативно изискуеми се елементи от визирания в ЗЗД сложен фактически състав за ангажиране отговорността на ответника за причинено непозволено увреждане на ищеца.

Съгласно разпоредбата на чл. 51, ал. 1 ЗЗД обезщетението се дължи за всички вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането (имуществени и неимуществени). Обезщетението при деликтна отговорност е парично. Размерът на обезщетението при причинени неимуществени вреди се определя от съда по справедливост - чл. 52 ЗЗД.

Неимуществените вреди са винаги свързани с психични преживявания и морални ценности (неимуществена ценност - здравето, засегнатата психическа сфера, душевен мир, намалена трудоспособност). В настоящия казус е засегната неимуществената ценност - здравето на ищеца, както и психичната му сфера.

Съгласно чл.52 ЗЗД, обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. Обстоятелства, които съдът следва да съобрази при определяне на размера на претърпените от ищеца неимуществени вреди са: видът, характерът и степента на констатираното увреждане; начинът на извършване на увреждането; видът и начинът на провежданото лечение, неговата продължителност; болките и страданията претърпени, както при причиняване на увреждането, така и при провеждане на лечението; психическата травма, както при причиняване на увреждането, така и впоследствие.

Посочените обстоятелства са описани в събраните по делото гласни доказателствени средства- свидетелските показания на свидетелите К. Д. Д., З.П.П. и П. Х.П.. Тези обстоятелства определят вида на засегнатата неимуществена ценност и степента на нейното засягане (конкретността на случая) и обосновават извода на съда относно размера на обезщетението, който съдът определя.

Съдът като се съобрази с горепосоченото и със задължителната практика на ВС относно задължителното обсъждане на обективните обстоятелствата, установени по делото, и тяхната оценка - Постановление № 4/1968 г., намира, че установените по делото обстоятелства- ответника по делото Б. И., като непълнолетен е причинил на ищеца описаните физически травми-травматично счупване на лявата зигоматична кост, счупване на лява максилна /горна челюст/ и ръба на лявата орбита с кръвоизлив в конюнктивата на същото око, които травми довели до трайно затрудняване на дъвченето и говоренето. Изпаднал е в депресивно състояние. Бил е принуден два-три месеца да седи в дома си, да се ограничава от контакти, както и от ползване на електронни устройства. Наложило му се е да забави придобиването на свидетелство за управление на МПС, да претърпи затруднения и притеснения във връзка с кандидатстването във ВУЗ, както и подготовката за абитуриентски бал. Претърпял е стрес от риска да се наложи да бъде подложен на операция. Изложеното обосновава извод за основателност и доказаност на исковата претенция в размер от 8000,00 лв. Настоящият състав счита, че този размер е справедлив и напълно отговаря на действителното причинените болки и страдания, на техния вид и степен на засягане. Поради изложеното предявения иск следва да бъде уважен за сумата от 8000 лв., а за разликата до предявения размер от 10000 лв. да бъде отхвърлен като неоснователен и недоказан.

Разпоредбата на чл. 48, ал.1 от ЗЗД посочва, че родителите и осиновителите, които упражняват родителските права, отговарят за вредите, причинени от децата им, които не са навършили пълнолетие и живеят при тях. Отговорността е лична и виновна. Основава се на личната вина, допусната при упражняването на възпитание и надзор върху ненавършило пълнолетие дете. Родителите и осиновителите на непълнолетен извършител на деликт отговарят по чл. 48 ЗЗД за уврежданията от противоправното

деяние, които те лично не са причинили, като отговорността им не е гаранционно-обезпечителна - вместо непълнолетното дете - деликвент. Родителите и осиновителите имат задължението да формират възгледи, убеждения и привички за поведение на детето, и да го подготвят за живота в обществото, като продължават да се грижат за възпитанието му и да му внушават внимателно отношение при действията му, до навършване на пълнолетие - 18 години. Отговорността им по чл. 48 ЗЗД е поради това лична - за неупражнен родителски контрол и за недостатъчно възпитание на детето. Съгласно чл. 48, ал. 3 ЗЗД те се освобождават от отговорност, ако не са били в състояние да предотвратят настъпването на вредите. Имат се предвид случаите на деликт поради неупражнен по обективни причини надзор от родител/осиновител или неполагане на грижи по доброто възпитание (също по обективни причини) на детето - извършител на деликта. Обективните причини трябва да са от такова естество, че родителят/осиновителят да е бил в невъзможност да предотврати противоправното поведение на непълнолетния, както и да е изключена изобщо възможността той да възпитава и контролира детето. По делото не се ангажираха доказателства, нито са наведени твърдения, които да изключват отговорността на родителите, поради което искът следва да бъде уважен за горепосочената сума солидарно срещу тримата ответници.

Лихвите върху обезщетението за непозволено увреждане са компенсаторни, а не мораторни; те се дължат от деня на събитието, като определянето на този момент е задължение на съда. Поради това искането за такава лихва не представлява самостоятелна претенция, каквато е тази за мораторна лихва. Следователно няма задължение за ищеца да определи размера и при предявяването на иска, като този размер не се включва в цената на иска. Изчислението на нейния размер ще се извърши в изпълнителния процес към момента на плащане на главното задължение./*Решение № 1048 от 18.07.2001 г. на ВКС по гр. д. № 1022/2000 г., IV г. о.*/.С оглед разпоредбите на чл. 86, ал. 1, изр. 1 ЗЗД във вр. с чл. 84, ал. 3 ЗЗД деликвентът дължи законната лихва върху приетото за дължимо обезщетение от деня на увреждането до окончателното изплащане на сумата. Поради изложеното, следва да бъде осъден оветника по делото да заплати на ищеца сумата 9000,00 лв. за претърпени неимуществени вреди ведно със законната лихва върху тях от деня на увреждането -21.07.2021г. до окончателното изплащане на сумата.

На основание чл.78, ал.1 от ГПК, ответниците следва да бъдат осъдени да заплатят солидарно на ищеца, направените от него разноси в настоящото производство за адвокатско възнаграждение в размер на 684,00 лв., съразмерно на уважената част от исковите претенции.

На основание чл.78, ал.3 ГПК ответниците имат право на разноси съразмерно с отхвърлената част на претенцията, но въпреки, че са представени доказателства за направени разноси за адвокатско възнаграждение не е направено искане за присъждане на такива, поради което съдът не дължи произнасяне.

Съобразно уважената част от иска, на основание чл.78, ал.6 вр.чл.83, ал.1, т.4 от ГПК, ответниците дължат и заплащане на държавна такса по сметка на РС-*** в размер на 360 лева.

По изложените съображения съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА, на основание чл.45, вр.чл.48, ал.1, вр.чл.52 ЗЗД и чл. 86, ал. 1, изр. 1 ЗЗД във вр. чл. 84, ал. 3 ЗЗД, **Б. Б. И., *****, Д. А. И., ЕГН*****, ** и Б. Л. И., ЕГН***** ** ДА ПЛАТЯТ СОЛИДАРНО на Д. К. Д., ЕГН*****, ** сумата от 9000,00 лв.**, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди изразяващи се в средна телесна повреда, изразяваща се в травматично счупване на лявата зигоматична кост, счупване на лява максилна /горна челюст/ и рѣба на лявата орбита с кръвоизлив в конюнктивата на същото око, които травми довели до трайно затрудняване на дѣвченето и говореното-престъпление по чл. 129, ал.2, вр. ал.1 вр. чл. 63, ал.1, т.3 от НК, за което Б. И. е се признат за виновен с Присѣда № ***г., постановена по НОХД № ***г. по описа на ***ския районен съд, ведно със законната лихва от датата на увреждането/21.07.2021г./ до окончателно изплащане на сумата, **като за разликата до предявения размер от 10000,00 лв. отхвърля иска като неоснователен и недоказан.**

ОСЪЖДА, на основание чл.78, ал.1, Б. Б. И., *****, Д. А. И., ЕГН*****, ** и Б. Л. И., ЕГН*****, ** да платят солидарно на Д. К. Д., ЕГН*****, ** сумата от 684,00 лв. направени по делото

разноски за адвокатско възнаграждение, съразмерно с уважената част на исковите претенции.

ОСЪЖДА на основание чл.78, ал.6 вр.чл.83, ал.1, т.4 от ГПК Б. Б. И., *****, ***, Д. А. И., ЕГН*****, ***, и Б. Л. И., ЕГН*****, ***, да платят солидарно на РС-*** сумата от 360 лв. за държавна такса.

Решението подлежи на въззивно обжалване пред ***ския окръжен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – ***: _____